отримано під час сканування рентгенотелевізійною системою NUCTECH Series CX100100TI

Список використаних джерел

1. Методика комплексного дослідження вибухових пристроїв, вибухових речовин і слідів вибуху / [Прохоров-Лукін Г.В., Пащенко В.І., Биков В.І. та ін.] К. : ТОВ «Еліт Прінт», 2011. 216 с. : іл.

2. Експертний огляд, розрядження, транспортування та знищення вибухових пристроїв і речовин [Текст]: довідково-методичний посібник / Пащенко В.І., Свистунов О.Я., Хомко Р.Л.; УВПД ГШ МВС України. К., 2009. 420 с.

Заболотна Анастасія Ігорівна,
здобувач вищої освіти за ступенем «бакалавр», курсант навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: ***Воробей Олена Вячеславівна,*** професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового інституту № 2 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИКОРИСТАННЯМ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Безперечно, що найбільшого суспільно-політичного резонансу набувають злочини, вчинені із застосуванням вибухових пристроїв. Їх особливістю є поєднання поранення або загибелі людей зі значними матеріальними збитками, викликаними руйнуванням будівель та об'єктів у зоні дії вибуху. Нерідко в руках злочинців вибухові пристрої стають небезпечними засобами вчинення тяжких і особливо тяжких злочинів.

Аналіз слідчої практики свідчить, що працівники правоохоронних органів у сучасних умовах стикаються зі значними труднощами при розслідуванні даних видів злочинів. Це нерідко обумовлюється різною природою вибухів, технічними причинами їх виникнення, а також великим різноманіттям вибухових пристроїв як промислового, так і саморобного виготовлення та їх елементів, що використовуються злочинцями.

Цілеспрямоване використання енергії вибуху реалізується шляхом застосування вибухових пристроїв. Як відомо, вибуховий пристрій – це спеціально виготовлений пристрій, який має сукупність ознак, які вказують на його призначення для здійснення вибуху. В якості ознак виступають наявність окремих вузлів, конструктивних елементів, речовин або їх сукупність характерних для даного виду об'єктів. Злочини, пов'язані із застосуванням вибухових пристроїв можна віднести до кримінальних правопорушень, вчинених в умовах неочевидності, тому в методиці розслідування необхідно враховувати особливості вихідних слідчих ситуацій, що складаються при розслідуванні злочинів такого виду.

Особливості деяких вихідних слідчих ситуацій за злочинами, вчиненими із застосуванням вибухових пристроїв, впливають на одержання слідчим і оперативними працівниками інформації, що робить відомою особу злочинця. Ці особливості формуються під впливом різних об'єктивних і суб'єктивних факторів. Однак, для ефективного розкриття розглянутих злочинів, в першу чергу, мають значення не об'єктивні, а суб'єктивні фактори. До їхнього числа можна віднести протидію слідству з боку злочинців, недоліки в діяльності органів досудового розслідування та оперативних підрозділів, до яких відносяться не завжди високий рівень організаційно-тактичних заходів, що вживаються за заявами та повідомленнями про вчинені кримінальні правопорушення, а також недостатній професіоналізм у діях окремих працівників оперативних підрозділів, слідчих і спеціалістів [1, с. 45].

Зазначимо типові ситуації, які пов'язані із застосуванням вибухових пристроїв:

1. Надійшла інформація про виявлення вибухового пристрою.
2. Надійшла інформація про затримання особи, яка мала при собі вибуховий пристрій.
3. Надійшла інформація про вчинення вибуху і:

- особа, яка вчинила злочин, невідома;
- є достовірна інформація про особу, яка вчинила злочин, але вона не затримана;
- є неповні дані про особу, яка вчинила злочин;
- особа, підозрювана у вчиненні злочину, затримана на місці злочину або після його вчинення [1, с. 46].

У межах огляду місця події, окрім вирішення основних завдань, здійснюється пошук інших пристроїв, які за певних причин не вибухнули, а при їх знаходженні – знешкодження. Особливо важливим є використання спеціальних знань, зокрема залучення спеціалістів-

вибухотехніків для проведення огляду місця події, а також призначення судових експертиз [2, с. 34]. Так, при застосуванні вибухового пристрою з механічним способом приведення у дію, на місці події слід шукати уламки корпусу вибухового пристрою. А якщо вибух здійснено вогневим способом приведення у дію, то можна виявити залишки шнура, підривного пристрою, а також обгорілі сірники, недопалки, які використовувалися для запалювання вогнепровідного шнура. При електричному способі приведення у дію необхідно шукати шматки електричних дротів, джерела електроспоживання, деталі електродетонатора та сповільнювача.

Після встановлення способу вчинення вибуху, а також оглянувши об'єкти дослідження спеціаліст-вибухотехнік може визначити конструкцію, складові частини, можливе джерело отримання вибухової речовини і деталей вибухового пристрою та способи їх виготовлення та може дати характеристику злочинця [3, с. 28].

Також здійснюється комплекс слідчих та оперативно-розшукових дій: допит потерпілих та свідків, проведення масштабних тактичних операцій по встановленню і затриманню злочинців, пред'явлення для впізнання осіб та вибухового пристрою або його частин [2, с. 34].

На сьогоднішній день багато вибухів вчиняють члени організованих груп, або особи, найняті ними, як правило, з кримінального середовища. У зв'язку з цим у плані проведення слідчих (розшукових) дій та інших заходів повинні зазначатися заходи перевірки причетності даних осіб до вчинених правопорушень шляхом проведення негайних допитів [1, с. 106].

Практика застосування спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних із застосуванням вибухових пристроїв, являє собою повсякденну діяльність слідчих, спеціалістів-криміналістів в процесі розкриття злочинів. Потрібно зазначити, що найбільш важливою й відповідальною слідчою (розшуковою) дією в аспекті реалізації спеціальних знань на початковому етапі розслідування є огляд місця події [3, с. 85].

Список використаних джерел

1. Матвійчук Л.Я. Розслідування злочинів, пов′язаних із застосуванням вибухових пристроїв. Тернопіль, 2017. 116 с.

2. Осяк В.В., Кудинов А.С. Особенности возбуждения уголовного дела и типичные следственные ситуации, возникающие при расследовании преступлений, связанных с применением взрывных

устройств и взрывчатых веществ. Юрист-Право.2015. № 6 (73). С. 32–35.

3. Луценко С.Г. Особливості використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів, пов'язаних із застосуванням вибухових пристроїв та вибухових речовин. Київ, 2018. 113 с.

Зятько Йозеф Йозефович,
директор Східноєвропейського агентства розвитку, генерал поручик ГО ІКОКРИМ, президент асоціації Піротехніків Словаччини, доктор права, доктор юридичних наук, доктор філософії, професор,

ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ОБОРОТА ВЗРЫВЧАТЫХ ВЕЩЕСТВ В СЛОВАЦКОЙ РЕСПУБЛИКЕ

Государственная горная администрация - старейший исторически задокументированный государственный орган в области взрывчатых веществ, действующий на территории Словацкой Республики. Начало горного закона относится к 1535 году. Унификация горного права и введение единой горной администрации были разрешены изданием горного приказа короля Максимилиана в 1573 году, согласно которому шахтерским городам были гарантированы их свободы и права.

8 февраля 1627 года - это дата, когда он впервые родился в Банска Штьявница использовался черный порох или порох не военного назначения, то есть для взрывных работ. Согласно доступным источникам, это было в траншеи Даниэля, чемпионат мира в Банска-Штьявнице в этом районе также подтверждается документом, выданным 16 февраля 1627 года Горным судом, в котором описывается попытка использования пороха. Его орыгинал до сих пор хранится в Государственном горном архиве.

В 1854 году в Австро-Венгрии, в которую входила Словакия, был введен общий закон о горных работах.

После образования независимой Чехословацкой республики в 1918 году существенных изменений в организации горного управления не произошло, оно по-прежнему осуществлялось в соответствии с Генеральным законом о горной промышленности 1854 года.

Частичное изменение Общего закона о горной промышленности произошло в 1934 году. В рамках реорганизации горного управления в